

Enkele opmerkingen n.a.v. programma 10 (Werk en Inkomen) van de perspectiefnota 2010-2013

10.2. Indexering uitkeringslasten

De Cliëntenraad acht een indexering van de bedragen voor het minimabeleid e.d. wenselijk. Dit was in een meerdere collegeprogramma's opgenomen, maar werd nooit gerealiseerd, ook door wijzigingen in het minimabeleid.

10.7 Schuldhulpverlening

De Cliëntenraad is van mening dat hier meer middelen nodig zullen zijn. Wacht- en doorlooptijden zijn nog steeds te lang. Dit kan slechts verbeteren door het inzetten van meer personeel. Het is de Cliëntenraad niet bekend of de extra middelen van het rijk hiervoor toereikend zullen zijn; anders is inzet van extra gemeentelijke middelen onvermijdelijk voor een adequate dienstverlening.

Re-integratiemiddelen – inzet participatiebudget c.q. werkdeel WWB

Uit het bijgevoegde krantenartikel blijkt dat er waarschijnlijk minder middelen voor re-integratie beschikbaar zullen komen. De Cliëntenraad is van mening dat re-integratiegelden veel doelmatiger kunnen worden ingezet dan nu. Dit kan door beter individueel maatwerk, waardoor er minder geld en tijd worden verspild aan generieke trajectonderdelen voor iedereen ongeacht achtergrond, opleidingsniveau, leeftijd enz.

Tot deze verspilling van tijd en geld kan ook het werkatelier worden gerekend. Eerder deze maand (5 juni) wees de Raad voor Werk en Inkomen op het belang van een goede analyse

"waarbij kansen en belemmeringen van cliënten eenduidig in kaart worden gebracht, kunnen re-integratietrajecten effectiever worden ingezet. Dit leidt tot een beter resultaat en kostenbesparing. (...) Voor een effectieve en efficiënte besteding hiervan (re-integratiegelden, CIRd) is het noodzakelijk de vraag te beantwoorden welke cliënt op welk moment welke dienstverlening, of helemaal geen dienstverlening, nodig heeft. (...)

Ook worden hierdoor waarborgen ingebouwd voor een goede oordeelsvorming door de werkcoach. Het is uiteraard niet het doel alle cliënten op dezelfde manier te behandelen: maatwerk voor de cliënt blijft het uitgangspunt. De uiteindelijke winnaar is de werkzoekende. Deze krijgt immers kwalitatief betere hulp bij zijn re-integratie."

(RWI: Re-integratie kan veel effectiever door goede diagnose, www.rwi.nl 5 juni 2009)

Op basis van een goede analyse, zoals mede mogelijk gemaakt door de competentiest van het UWV-Werkbedrijf (voorheen CWI), kan een casemanager na een goed aanvullend gesprek een cliënt een veel betere dienstverlening bieden, en zou een goed (!) re-integratiebureau dat ook moeten kunnen doen. Bij het werkatelier is vooral sprake van twijfelachtige groepsactiviteiten, subjectieve beoordeling en een soms bedenkelijke psychologie van de koude grond, maar niet van een zorgvuldige individuele analyse.

Het inzetten van trajecten met baan (verloning van de uitkering, waarbij iemand in dienst treedt van het re-integratiebedrijf) is evenmin een goede besteding van de gelden. Deze banen zijn tijdelijk, worden zeer slecht betaald en er wordt niet in de mensen geïnvesteerd, zodat hun kansen op de arbeidsmarkt niet verbeteren. Deze trajecten ontlasten wel tijdelijk het inkomensdeel WWB en geven de cijfers (instroom, uitstroom) een cosmetische opknappbeurt.

De Cliëntenraad is van mening dat eigenlijk het gehele re-integratiebeleid anders zou moeten. Casemanagers zouden meer taken en verantwoordelijkheden moeten krijgen (en wellicht een hogere inschaling). De gemeente zou slechts individuele modules op het gebied van training en scholing moeten inkopen. Re-integratiebedrijven doen niet of nauwelijks aan actieve bemiddeling of het opsporen van verborgen (niet-geadverteerde) vacatures, terwijl (langdurig) werkzoekenden het daar van zouden moeten hebben. In een ideale situatie zou hier een kerntaak voor DZB moeten liggen. Daar kan men investeren in langdurige contacten met werkgevers en een netwerk opbouwen. Tijdelijk in Leiden gevestigde filialen van re-integratiebureaus kunnen en doen dat niet, vandaar dat hun werkwijze beperkt blijft tot het aanleveren van vacatures die de meeste mensen zelf ook wel uit een krant kunnen knippen en algemene, doch vaak zinloze, trainingen.

Mede in het licht (of de schaduw) van de economische crisis zou het sowieso aanbeveling verdienen om het re-integratiebeleid nog eens kritisch te bezien, en wellicht de prioriteiten te verschuiven, zodat de beschikbare middelen effectiever kunnen worden ingezet. Naar de mening van de Cliëntenraad moet de nadruk liggen op werkelijk duurzame re-integratie door goede arbeidsmarktgerichte scholing, stages, actieve benadering van werkgevers enz.

Coalitie: mes kan in re-integratie

DEN HAAG - De regeringspartijen (CDA, PvdA en ChristenUnie) willen fors bezuinigen op de re-integratie van werklozen. Nu is nog zo'n 1,7 miljard euro per jaar beschikbaar voor het weer aan de slag helpen van werklozen. Volgens bronnen binnen de coalitie kan daar best een paar honderd miljoen euro vanaf. Voorwaarde is wel dat er niet wordt bezuinigd op het geld dat bedoeld is om de meest kwetsbare groepen, zoals langdurig werklozen en jonggehandicapten, aan werk te helpen.

Achter de schermen zijn de coalitiepartijen volop aan het nadenken waarop in de begroting voor 2010 te bezuinigen valt. Net als andere ministeries moet ook Sociale Zaken en Werkgelegenheid een bijdrage leveren. Binnen de begroting van dat ministerie is re-integratie een van de grootste kostenposten.

„Er zijn binnen die begroting helaas nauwelijks alternatieve bezuinigingen mogelijk,, zegt Hans Spekman (PvdA). „Het is niet onlogisch als er ook eens goed naar het re-integratiebudget wordt gekeken", vindt CDA-Kamerlid Eddy van Hijum. „Als het geld doelmatiger wordt ingezet, kan het budget omlaag", stelt Cynthia Ortega (CU). Het re-integratiebudget wordt gebruikt om werklozen weer aan de slag te helpen door middel van bijscholing, sollicitatietrainingen, werkervaringsplekken en gesubsidieerde banen.

Het CDA heeft zich in het verleden herhaaldelijk kritisch uitgelaten over de besteding van re-integratiegeld. Het zit de fractie bijvoorbeeld niet lekker dat goed opgeleide werknemers na ontslag vaak een dure cursus solliciteren krijgen voorgeschoteld, terwijl ze in veel gevallen heel goed zelf de weg naar een nieuwe baan weten te vinden. Het CDA is evenmin voorstander van loonkostensubsidies voor werkgevers, omdat die niet altijd blijvend werk opleveren voor de werknemers die ermee zijn aangetrokken. Dat geldt eveneens voor de Melkertbanen, die ook uit het re-integratiebudget worden betaald.

Oppositiepartijen zijn blij met het nieuwe geluid uit de coalitie. VVD, D66 en SP hebben eerder al aangegeven dat zij rond de 300 miljoen euro of meer willen korten. Als het kabinet gaat snijden in het re-integratiebudget, zullen de private bemiddelingsbureaus waarschijnlijk een flinke veer moeten laten. Zij krijgen nu jaarlijks zo'n 400 miljoen euro toegeschoven om mensen aan werk te helpen.

(GPD-dagbladen 22 juni 2009)